

+3717280882

LATVIJAS REPUBLIKAS EKONOMIKAS MINISTRĪJA Brīvības ielā 55, Rīgā, LV-1519, Latvija ♦ tālr. 67013101 ♦ fakss 67280882 ♦ e-pasts: pasts@em.gov.lv

Rīgā

11.02.2009. Nr. 1-1-1332

Uz 05.02.2009. Nr.12/2-7-n/25(9/09)

**Latvijas Republikas
Saeimas kancelejai***Par atbildi uz Saeimas deputātu
jautājumu***DEPUTĀTU JAUTĀJUMS**
Nr. 135 /J9

Atbildot uz Jūsu 2009. gada 5. februāra Nr.12/2-7-n/25(9/09) vēstuli Ekonomikas ministrija nosūta sagatavoto atbildi uz deputātu jautājumu „Par Latvijas enerģētikas neatkarību”.

Pielikumā: Atbildes uz deputātu jautājumu uz 4 lpp.

Ar cieņu,

ministrs

K. Gerhards

11.02.2009. 12.00

56

Jānis Akmens

7013066 janis.akmens@em.gov.lv**SAEIMAS KANCELEJA**

11 -02- 2009

Nr. 12/5-2-33-(9/09) Plkst. 13³⁰

+3717280882

I. ZIEMELEIROPAS GĀZES VADS (NORDSTREAM PIPELINE)

NordStream gāzesvads ir paredzēts kā tiešs savienojums starp Krieviju un Vāciju pa Baltijas jūru un tālāk no Vācijas uz Lielbritāniju. Trasējums pa Baltijas jūras gultni atļauj apiet ar zemes pirkšanu saistītās problēmas, ar ko būtu jāsaskaras gāzes vada izbūvē pa sauszemi. Pie tam, kā vēl viens no galvenajiem Krievijas argumentiem par labu *NordStream* tiek minēta neatkarība no trešo valstu politikām (Ņemot vērā pieredzi ar Ukrainu, Krievijai tas šobrīd varētu būt spēcīgs arguments). Iesaistītās gāzes kompānijas *NordStream* projektu uzskata par ekonomiski izdevīgāko gāzes vada izbūves projektu, salīdzinot ar citiem iespējamajiem trasējuma variantiem (*Amber pipeline* un *Yamal II*).

Gazprom norāda, ka būvējot gāzes vadu pa jūru, iespējams pielietot tehnoloģijas, kas ļauj nodrošināt lielāku spiedienu gāzes vadā (190 atm vada sākumā Viborgā un 5,4 galā Greifsvaldē), savukārt ja būvē vadu pa zemi, tad, piemēram, gāzes vadā Pleskava -- Rīga maksimāli pieļaujamais darba spiediens ir noteikts 5,4 MPa (54 atm), tādēļ nepieciešams būvēt vairāk sūkņu staciju, lai uzturētu spiedienu. Gazprom atzīst, ka ir iespējams izbūvēt atzaru no *NordStream* uz Latviju, kā arī to, ka Latvijas infrastruktūra, pazemes gāzes krātuves gan Inčukalnā, gan Dobelē ir laba un perspektīva, un ka šādā perspektīvā *Amber pipeline* projekts ir labāks par *Yamal II*.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Ekonomikas ministrija uzskata, ka šobrīd nebūtu lietderīgi atsākt diskusiju par alternatīviem projektiem, piemēram, *Amber pipeline* vai *Yamal II*.

NordStream projektu var vērtēt kā nozīmīgu elementu gāzes piegādes maršrutu no Krievijas uz Eiropas centrālo daļu tehniskai diversifikācijai. Tomēr Ekonomikas ministrija uzskata, ka pagaidām nav skaidra šī projekta iespējamā ietekme uz gāzes resursu pieejamību, gadījumā ja projekts būs orientēts uz ievērojumu papildus gāzes apjomu piegādēm nevis tikai uz pašreizējo piegādes apjomu ceļu diversifikāciju. Tādēļ projekta īpašnieki dažādos formātos jāuzrunā ne tikai par vides, bet arī gāzes resursu pieejamības risku novērtējumu nākotnē.

Ņemot vērā *NordStream* projekta reģionālo nozīmīgumu, Latvija uzskata, ka ir svarīgi reģiona ietvaros uzturēt regulāru dialogu par projekta ietekmes uz vidi novērtējumu un par citiem ar projektu saistītiem procesiem. Latvija uzskata, ka projekts ir realizējams tikai tādā gadījumā, ja konsorcijs *NordStream* spēj pierādīt, ka tas neradīs

+3717280882

draudus apkārtējai videi, kā arī tam ir jāuzņemas pilna atbildība par ekoloģisko jautājumu risināšanu.

Informācija:

- 2008.gada 14.-17.decembrī notika kārtējā Espoo procesa darba grupas sanāksme (LV tajā pārstāv Vides ministrija). Ietekmētās valstis tomēr neuzskatīja, ka NordStream konsorcijs izstrādātais ietekmes uz vidi ziņojums ir pilnīgs un nododams sabiedriskai apspriešanai (SE pārstāvis mēģina novilcināt procesu, meklējot arvien jaunus argumentus uzlabojumiem), tomēr NS konsorcijs solīja galīgo ziņojuma variantu izplatīt februārī.
- 2009.gada 31.martā pēc Krievijas Domes iniciatīvas Pēterburgā tiek organizēta konference par NordStream, uz kuru ir ielūgtas parlamentāras delegācijas (spīkers +2deputāti) no CZ, EE, DE, DK, LT, LV, NL, PL, FI, FR, SE, UK. Vēl nav ziņu par valstīm, kuras būtu pieņēmušas ielūgumu.

Pašreizējie NordStream AG akcionāri:

- *Gazprom* (Krievija) – 51%
- *BASF/Wintershall* (Vācija) – 20%
- *E.On/Rhurgas* (Vācija) – 20%
- *Gasuni* (Nīderlande) – 9%

Maršruts: Viborga (Krievija) – *Greifswald* (Vācija) pa Baltijas jūru, garums: 1200 km, izmaksas ~12 miljardiem eiro

Valstu viedokļi (kopumā pašreizējais noskaņojums ir rezervēts/neitrāls, jo tiek gaidīts ietekmes uz vidi novērtējums):

- Igaunija – 2007.gada 20.oktobrī Igaunijas valdība noraidīja atļaujas došanu izpētes veikšanai par vada būvniecību tās teritoriālajos ūdeņos, jo (i) vada būvētāji var iegūt informāciju par iespējamiem dabas resursu krājumiem, (ii) vada būvniecība var negatīvi ietekmēt trauslo Baltijas jūras ekosistēmu
- Zviedrija – sākotnēji Zviedrijas valdība bija noskaņota negatīvi. Tika sniegtas ļoti kritiskas atsauksmes par *NordStream* konsorcijs 2007.gada decembrī iesniegto pietikumu atļaujai būvēt gāzes vadu SE ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā: pieteikums ir nepilnīgs, trūkst virkne būtiskas informācijas. Zviedrijas bažas bija arī par platformas izveidi pie Gotlandes krastiem, kas kontrolētu gāzes vada darbību (iebildes par vides un drošības aspektiem). Taču 2008.gada aprīļa sākumā *NordStream* konsorcijs paziņoja, ka šāda platforma nebūs

+3717280882

nepieciešama. Tas mīkstināja Zviedrijas un arī citu ziemeļvalstu pozīciju.

- Somija – ir paudusi neapmierinātību ar maršrutu pie Goglandes salas (pieder Krievijai), jo pašreizējā variantā tas atrodas pārāk tuvu Somijas piekrastē esošajai *Natura 2000* teritorijai. Somija arī vēlas aktualizēt “nulles” alternatīvu^[1]. Noskaņojums ir līdzsvarojies pēc platformu jautājuma atrisināšanas (sk. Zviedrijas pozīciju). 2008.g. 15.augustā *NordStream* konsorcijs parakstīja sadarbības līgumu ar bijušo Somijas premjeru Pavo Liponenu, kurš konsultēs konsorciju ietekmes uz vidi novērtējuma iesniegšanas un pieteikuma sagatavošanas procesā, lai konsorcijs saņemtu atļauju būvēt gāzes vadu Somijas ūdeņos.
- Polija – paudusi negatīvu nostāju pret vada būvniecību. Polija joprojām lobē *Amber Pipeline* kā alternatīvu *NordStream*, un līdz šim nav mainījusi savu retoriku. Polija attīsta savu projektu *Baltic Pipe*, kas savienotu Polijas un Dānijas gāzes pārvades sistēmas.
- Lietuva – valdība ir diezgan negatīvi noskaņota, turklāt pret vada būvniecību Lietuvā aktīvi iesaistījušās nevalstiskās organizācijas, savas pretenzijas pamatojot ar apdraudējumu videi.
- Nīderlande - tādi gāzes vadi kā *NordStream* ir vajadzīgi Eiropai ilgā laika perspektīvā, pie tam Nīderlande arī vēlas saglabāt savu statusu kā viens no Eiropas gāzes apgādes centriem.
- Dānija – lai gan valdība nav sniegusi oficiālu viedokli, tomēr tā neizrāda klaju protestu. 2008.gada 2. septembrī Dānija piekrita mainīt gāzes vada maršrutu, pietuvinot gāzes vadu Bornholmas salas ziemeļiem, lai tas neietu pa Polijas teritoriju. *NordStream* to uztver kā dāņu atbalstu, lai projekts ātrāk virzītos uz priekšu, kamēr dāņi ir neapmierināti, ka būs jāriko atkārtota publiskā apspriešana, zinot, ka sabiedrības noskaņojums pret projektu nav pārāk pozitīvs.

Pēc *NordStream* konsorcija pasūtījuma dāņu konsultāciju kompānija *Rambøll* veic atsevišķas ietekmes uz vidi novērtējuma daļas, kamēr galvenais novērtējuma veicējs ir kāds britu konsultāciju uzņēmums. *Rambøll* arī palīdzot konsorcijam vienoties ar nacionālajām valdībām (SE, DK, FIN) par

^[1] “nulles” alternatīva – projekts netiek realizēts

+3717280882

ekoloģisko atļauju saņemšanu vada būvniecībai to teritoriālajos ūdeņos.

Ekonomiskie riski: *E.On* pārstāvis neoficiāli ir paudis bažas, ka projektu var arī nepabeigt plānotajā laikā, tādējādi *E.On* var rasties problēmas ar saistību izpildi, jo jau ir noslēgta virkne piegādes līgumu ar gāzes pircējiem.

Vides riski: mīnu lauki, nogrimusī munīcija, aizsargājamo dabas teritoriju šķērsošana, esošo inženierkomunikāciju šķērsošana.

2. Ēku energoefektivitāte

Informējam, ka Eiropas Savienības fondu līdzfinansējumu daudzdzīvokļu dzīvojamo māju energoefektivitātes paaugstināšanas atbalstam paredz darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājuma 3.4.4.1 aktivitāte „Daudzdzīvokļu māju siltumnoturības uzlabošanas pasākumi” (turpmāk – aktivitāte). Aktivitātes mērķis ir mājokļu energoefektivitātes paaugstināšana daudzdzīvokļu mājās, lai nodrošinātu dzīvojamā fonda ilgtspēju un energoresursu efektīvu izmantošanu, savukārt mērķa grupa – daudzdzīvokļu mājas dzīvokļu īpašnieki. Kopējais aktivitātes ietvaros pieejamais Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums ir 14 139 549,92 lati.

Papildus informējam, ka vienam projekta iesniegumam aktivitātes ietvaros maksimāli pieļaujama finansējuma apjoms ir 100 000 latu, nepārsniedzot 35 latus uz vienu dzīvojamās mājas kopējās platības kvadrātmetru. Tādējādi minētais līdzfinansējums paredzēts vismaz 141 dzīvojamās mājas siltināšanai.

Vienlaikus informējam, ka aktivitātes ieviešanai nepieciešamais Ministru kabineta noteikumu projekts „Noteikumi par darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājuma 3.4.4.1. aktivitāti „Daudzdzīvokļu māju siltumnoturības uzlabošanas pasākumi” ir pieņemts Ministru kabinetā šā gada 10.februārī. Projektu iesniegumu pieņemšana tiks uzsākta mēneša laikā.

Ekonomikas ministrija turpina arī aktīvi strādāt pie papildus finanšu resursu novirzīšanas mājokļu energoefektivitātes programmai. Pašlaik šādus priekšlikumus Ekonomikas ministrija aktīvi uztur diskusijās Finanšu ministrijas organizētajā darba grupā par ES struktūrfondu finansējuma pārdali un sarunās ar Vides ministriju par valsts īpašumā esošo CO2 emisijas kvotu pārdošanas ieņēmumu izmantošanu.